

Odense, den 15. januar 2008

Pressemeddelelse

Børn og unge får igen fyrværkeriskader

Ulykkes Analyse Gruppens landsdækkende kortlægning af fyrværkeriskader – opgørelse for årsskiftet 2007-2008

I alt behandlede landets skadestuer 264 personer, heraf 49 med alvorlige fyrværkeriskader, i de to døgn 31. december 2007 og 1. januar 2008, mod 240, hvoraf 40 var alvorlige, i det foregående nytår. De alvorlige tæller direkte indlæggelser, overførsel til andet sygehus eller henvisning til akut vurdering hos øjenlæge.

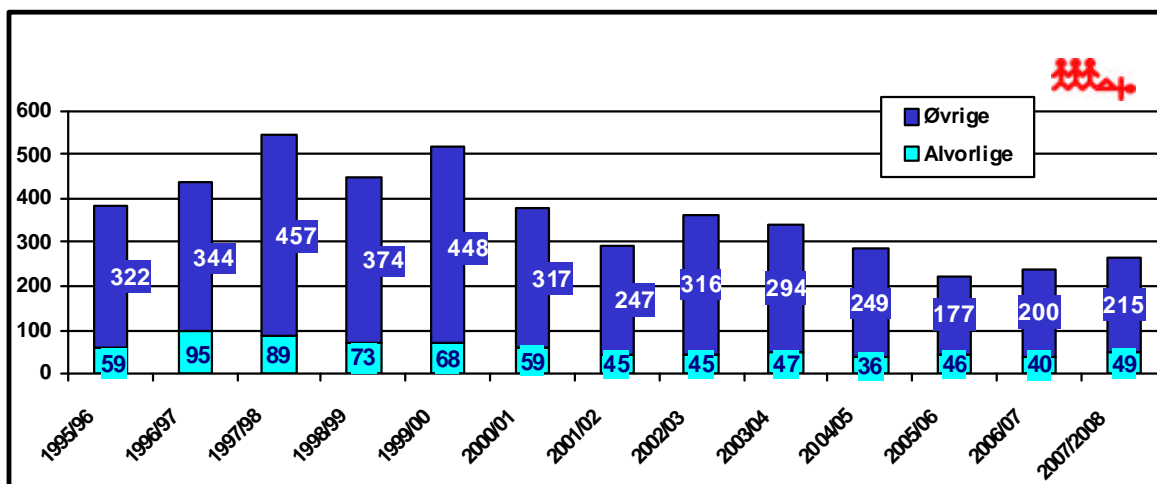
Samlet beskrivelse af året

Forekomsten af fyrværkeriskader i nytåret 2007-2008 var stort set på samme niveau, som de to foregående år. Men det er bekymrende, at halvdelen af de tilskadekomne, både blandt de alvorlige og ikke-alvorlige tilskadekomne, var under 17 år. Dermed er alderen rykket betydeligt nedad. En fjerdedel af de alvorligt tilskadekomne var faktisk under 13 år.

Den angivne fyrværkeritype for de alvorlige skader var: raketter 17, batteri 11, ulovligt fyrværkeri 8, romerlys og fontæner 2, heksehyl 2, andet 3 og uoplyst type 6.

Brug af ulovligt fyrværkeri omfatter ca. 20 % af både de alvorlige skader og de øvrige skader. Nytåret 2007-2008 var det første efter de nugældende regler med mindre krudtmængde i fyrværkeriet, og selvom der er forskydning mod lavere alder hos de tilskadekomne, så er det glædeligt, at der ikke er sket en voldsom øgning i antal skader med ulovligt fyrværkeri.

Den lette stigning i antal alvorlige skader og den lavere alder understreger, at fortsatte kampagner og kontrolindsats er nødvendig.

Samlet udvikling for de to døgn 31. december og 1. januar i perioden 1995-1996 til og med 2007-/2008¹

¹ Data for alle årene er yderligere kvalitetsvurderede, og der er mindre forskydninger i forhold til tidligere publicerede oplysninger, ligesom det fra nytåret 2005-2006 har været muligt særskilt at opgøre akut henvisning til øjenlæge. Sådanne henvisninger indgår i de alvorlige, hvor de tidligere delvist er indgået i de alvorlige og delvist i øvrige.

Kommentarer til den samlede udvikling over 12 år

Der har været en nedadgående tendens igennem alle årene frem til nytåret 2005-2006, mens der i det seneste nytår var samme niveau som året før. Der er forhåbentlig **ikke** tale om en svagt stigende tendens, der fortsætter over de kommende år.

Med hensyn til alvorlige skader er det faktiske antal stagneret på ca. 40-50 personer de seneste fem år. Opgørelse for alle årene fra 1995 til og med nytåret 2006-2007 er udgivet i Ugeskrift for Læger med denne konklusion²: "Fyrværkeriskaderne er næsten halveret i de seneste 12 år. Oplysningskampagner, kendskab til fyrværkeris farlighed og strengere lovgivning har tilsammen næsten halveret fyrværkeriskaderne i perioden 1995-1996 – 2006-2007. Især det ulovlige fyrværkeri er på retur; i det seneste nytår var kun 8 % af skaderne forårsaget af ulovligt fyrværkeri mod knap halvdelen for 12 år siden."

Nøgletal for nytåret 2007-2008

Fordeling efter alder: 0-12 år 32 %, 13-17 år 23 %, 18-25 år 14 %, 26-35 år 10 %, 36 år eller ældre 20 %. Godt 80 % af de tilskadedkomne var mænd. Mændene havde 90 % af de alvorlige skader. Børn under 13 havde en fjerdedel af alle alvorlige skader, og godt halvdelen af de alvorlige var hos børn og unge under 18 år.

Fyrværkeritype

Heksehyl 7 %, andet "småt" 4 %, romerlys, batterier og bomberør 29 %, raketter 35 %, kanonslag og andet ulovligt 13 %, andet 5 %, uoplyst 8 %.

Skadetype

Håndskade 27 %, øjenskade 23 % – resten af skaderne var blandede småsår. Blandt de alvorlige havde 16 % (8 personer) en håndskade og knap halvdelen (22 personer) en øjenskade.

Den beskrevne forekomst af mere end dobbelt så mange alvorlige skader efter lovligt fyrværkeri som efter ulovligt fyrværkeri understreger, at det er meget væsentligt kritisk at vurdere godkendelse af fyrværkeri til private, at fastholde kampagner om korrekt brug og sikring mod øjenskader ved brug af sikkerhedsbriller. Og den lille øgning af de alvorlige skader og specielt den lavere alder understreger, at fortsatte kampagner og kontrolindsats er nødvendig.

Yderligere analyser

Ovenstående er et uddrag af samtlige data. Læseren vil bemærke, at der ikke indgår oplysninger om eksponering, dvs. omfanget af afskudt fyrværkeri. Dette skyldes, at vi hidtil ikke har haft adgang til sådanne pålidelige data, hvilket gør det umuligt at udarbejde egentlige risikoanalyser. Det er håbet, at det i kraft af samarbejdet med styrelser og fyrværkeribranchen vil lykkes at indsamle statistik over salg af fyrværkeri, således at der kan udformes en slags risikoanalyse, frem for blot at opgøre skaderne.

Opgørelser fra de tidligere år kan bestilles på www.uag.dk.

Nærmere oplysning om indsamlingsmetode, yderligere metodemæssige forbehold m.v. kan fås ved henvendelse til:

Odense Universitetshospital, UlykkesAnalyseGruppen, Ortopædkirurgisk Afd. O, Sdr. Boulevard 29, 5000 Odense C – e-mail uag@ouh.regionsyddanmark.dk, telefon 6541 2283.

Siden nytåret 1995-1996 har alle Danmarks skadestuer givet oplysninger til Ulykkes Analyse Gruppen (UAG) ved Ortopædkirurgisk Afd., Odense Universitetshospital, om skader efter fyrværkeri. Oplysningerne vedrører de to døgn den 31. december og 1. januar i hvert af årene. Der er indsamlet data fra alle skadestuer og skadeklinikker i landet med akutbehandlende funktion i de to døgn.

---

² <http://www.ugeskriftet.dk> (se i nyheder og vælg 2007 – december)

Udarbejdet af lægerne Thomas Foged, Tune Ipsen og Jens Lauritsen, uag@ouh.regionsyddanmark.dk

Må citeres og anvendes med tydelig kildeangivelse: Ulykkes Analyse Gruppen ved Odense Universitetshospital.